

IZVEŠTAJ O POŠTOVANJU STANDARDA JAVNOG ŽIVOTA U SRBIJI JANUAR 2009

YUCOM

Izveštaj je sačinio Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM u okviru projekta „**Jačanje kapaciteta lokalnih branitelja ljudskih prava i uvođenje standarda javnog života u Srbiji**“ koji se realizuje uz finansijsku pomoć Evropske Unije. Sadržina ovog dokumenta predstavlja isključivu odgovornost YUCOM-a i njegovih projektnih partnera i ni na koji način ne odražava stavove Evropske Unije.

nesebičnost

Nosioci javnih funkcija treba da donose samo one odluke koje su u skladu sa javnim interesima. Ne bi trebalo to da čine iz finansijske ili materijalne koristi za sebe, svoju porodicu, ili svoje prijatelje.

integritet

Nosioci javnih funkcija ne bi trebalo da budu pod bilo kakvom finansijskom ili drugačijom obavezom prema pojedincima ili organizacijama sa strane koji bi mogli da utiču na njih u vršenju službenih dužnosti.

objektivnost

U obavljanju javnih poslova, uključujući tu i postavljanje na javne funkcije, dodeljivanje poslova ili preporučivanje pojedinaca za nagrade i beneficije, nosioci javnih funkcija treba da donose odluke na osnovu kvaliteta.

odgovornost

Nosioci javnih funkcija odgovorni su za svoje odluke i postupke javnosti i moraju da se potčine svakoj kontroli primerenoj njihovoj funkciji.

otvorenost

Nosioci javnih funkcija treba da budu što je moguće otvoreniji u vezi sa svim odlukama i postupcima koje preduzimaju. Moraju da obrazlože svoje odluke i da uskrate informacije samo kada širi javni interes to jasno zahteva.

poštenje

Nosioci javnih funkcija imaju obavezu da prijave svaki privatni interes koji ima veze sa njihovom javnom dužnosti i da preduzmu korake za razrešenje konflikata koji se pojavljuju na način koji štiti javni interes.

lični primer

Nosioci javnih funkcija treba da podstiču i unapređuju ove principe vođstvom i ličnim primerom.

REZIME

U januaru 2009. godine standardi javnog života prekršeni su više puta. Pred vama su tekstovi najkarakterističnijih primera. U dnevnim novinama „Politika“ u tekstu pod nazivom „Miladin Kovačević „gostovao“ u parlamentu“ (23.01.2009) naći ćete kršenje standarda javnog života **Odgovornost**. U istim novinama u tekstu pod nazivom „Policajci izmisli udes“ (03.01.2009) naći ćete kršenje standarda javnog života **Nesebičnost**. U „Večernjim novostima“ u tekstu pod nazivom „Koverte jos debele“ (28.01.2009) naći ćete kršenje standarda javnog života **Lični primer**. U dnevnim novinama „Blic“ u tekstu pod nazivom „Poslanici umislili da su glumci“ (28.01.2009) naći ćete kršenje standarda javnog života **Lični primer**. U dnevnim novinama „Glas javnosti“ u tekstu „Admiralu dodelili nezakonito stan“ (30.01.2009) naći ćete kršenje standarda javnog života **Integritet**. U dnevnim novinama „Blic“ u tekstu „Direktor Peconijeve firme bio u parlamentu“ (29.01.2009) naći ćete kršenje standarda javnog života **Poštenje**. U dnevnim novinama „Politika“ u tekstu „Čime će Mitrović ubediti poslanike, novcem ili argumentima?“ naći ćete kršenje standarda javnog života **Nesebičnost**.

I SLUČAJ MILADIN KOVAČEVIĆ

Standard broj 6. ODGOVORNOST

Politika (23. januar 2009)

Miladin Kovacevic "gostovao" u parlamentu

Student Miladin Kovačević koji je pred srpskim pravosuđem optužen za prebijanje kolege u SAD iznenada se juče pojavio u Skupštini Srbije u pratnji poslanika SRS-a. „Došao sam na poziv prijatelja koji su bili na mojoj strani“, rekao je on novinarima. Izjavu je dao pred zgradom parlamenta, jer mu obezbeđenje nije dozvolilo da im se obraća u zgradi.

Na pitanje da li će se priključiti SRS-u odgovorio je da trenutno ne razmišlja o nekom političkom angažmanu. Rekao je da njegovu posetu ne treba dovoditi u vezu ni sa jednom političkom strankom ili poslaničkom grupom i da je došao da se zahvali „brojnim ljudima koji su mu pomogli“.

„Kao građanin Srbije imam pravo da imam uvid u sve kao i ostali građani i samo koristim te pogodnosti. Pošto se osećam sigurno u svojoj zemlji, došao sam da vidim kako funkcioniše“, rekao je Kovačević. Nakon što je dao izjavu vratio se u zgradu skupštine, u deo u kome su smešteni poslanički klubovi.

„Svi građani, pa i oni koji se nalaze iza rešetaka su građani ove zemlje. Važno je da se zakon primenjuje na sve i da niko nije van zakona“, rekla je predsednica parlamenta Slavica Đukić-Dejanović, povodom pojave Kovačevića u Narodnoj skupštini.

Nenad Čanak, lider LSV-a, nije znao ko je Miladin Kovačević, a kada je dobio informaciju izjavio je: „Ne znam ništa o tome, ali u parlamentu u kome sede poslanici Srpske radikalne stranke moguća su svakakva iznenađenja. Pa, i da se pojavi neko sa generalskim zvezdicama“.

Miladin Kovačević se tereti da je 4. maja prošle godine u Bostonu svom kolegi studentu Brajanu Stajnhaueru naneo teške telesne povrede. On je napustio SAD pošto su njegovi roditelji platili kauciju za oslobađanje iz pritvora, a od Konzulata Srbije dobio je privremene putne isprave.

Uhapšen je u Srbiji 28. oktobra, sa bivšim generalnim konzulom Srbije u Njujorku Slobodanom Nenadovićem, kojem je 16 dana kasnije ukinut pritvor. Kovačevića srpsko tužilaštvo tereti i za podstrekivanje na zloupotrebu službenog položaja i falsifikovanje isprave, jer je na taj način pobeo iz SAD u Srbiju. Sudi mu se pred Okružnim sudom u Beogradu, a pritvor mu je ukinut 19. decembra.

Ko može da uđe u skupštinu

Prema internim skupštinskim pravilima svaki poslanik ima pravo da uvede svoje goste. Ali oni ne mogu da šetaju po parlamentu, već su dužni da borave u prostorijama poslanika ni čiji poziv su ušli u Narodnu skupštinu. Gosti sa svojim domaćinom-poslanikom mogu, međutim, da odu u restoran na ručak. Uobičajeno je da poslanici, povremeno, dovedu nekog ko im se obrati za pomoć, ali i članove svoje porodice, uglavnom decu, na ručak u skupštinski restoran.

Prelević: Kovačević pravi veliku grešku

„Potpuno mi je nejasno da neko ko je u tako delikatnoj poziciji, kao što je Miladin Kovačević, pomisli da mu ovako nešto može pomoći u daljem razvoju situacije. Kad bi imao mozga, mogao bi da napravi analogiju i sa nekim haškim beguncima koje su štitili radikali i sa time kako su oni završili“, rekao je za „Politiku“ advokat Božo Prelević.

Komentarišući jučerašnje pojavljivanje Kovačevića u Skupštini Srbije, u pratnji poslanika SRS-a, Prelević je naveo da ga „ne čudi od radikala“ što na tuđoj nesreći prave svoju političku platformu, ali da je za njega potpuno novo to da neko „od svoje nesreće pravi tri puta veću nesreću zarad neke političke stranke“. Dodao je da „radikalska politička opcija jeste inačenje i predstavljanje sebe kao nekoga ko je protiv Amerike i američkog sistema“.

„Kad bi neko to analizirao, upitao bi se i kakvu poruku, uvođenjem u parlament osobe koja je puštena da se privremeno brani sa slobode, šalju radikali kojima su usta puna borbe za poštovanje prava i zakona. Pokretanjem procesa protiv Kovačevića, i njegovim neizručivanjem Americi, država je jasno poslala poruku da poštuje zakone i Ustav. Na znam šta bi Kovačević još više hteo“, zaključuje Prelević.

II SLUČAJ ZLOUPOTREBE SLUŽBENOG POLOŽAJA OD STRANE PRIPADNIKA POLICIJE

Standard broj 1. NESEBIČNOST

Politika (3. januar 2009)

“Policajci izmislili udes”

Čačak – Opštinski sud u Čačku pokrenuo je istragu protiv trojice policajaca iz ovog mesta, tereteći ih da su izmislili saobraćajni udes. Za zloupotrebu službenog položaja okrivljeni su Dalibor Kojović (26), pomoćnik komandira, i Nenad Milanović (38) i Miloje Smolović (37), policajci odeljenja saobraćajne policije u Čačku.

Milanović i Smolović bili su u pritvoru od 26. do 31. decembra, Kojović zadržan u policiji od 31. decembra do 1. januara, a sad se sva trojica brane sa slobode. Vlasnik vozila koje je tobože učestvovalo u izmišljenom udesu, Mladen Savković (36) iz Užica, pred sudom u Čačku odgovara za zloupotrebu službenog položaja u podstrekavanju i prevaru, ali trenutno boravi u Okružnom zatvoru u Užicu po drugom predmetu.

Prema nalazima istrage, policajci Milanović i Smolović su 7. oktobra ove godine sačinili fiktivan i neistinit zapisnik o obavljenom uviđaju nepostojeće saobraćajne nezgode koja se, kobajagi, te noći u 23.40 sati dogodila u Ovčar Banji. Tada je, navodno, vozilo BMW – 530 (UE 107-300) kojim je upravljao Mladen Savković sletelo s kolovoza i udarilo u stenu pored puta, pa je nastala šteta od oko 100.000 dinara, dok vozač nije povređen.

Udes se nije dogodio navedenog dana na tom mestu, vozilo nisu ni videli, ali je Savkoviću na ovaj način omogućeno da, po osnovu kasko polise, od „Sava osiguranja” naplati štetu od 462.950,68 dinara.

Inspektori policije, međutim, otkrili su prevaru pa su Milanović i Smolović uhapšeni pet dana pre Nove godine. U istrazi su najpre tvrdili da se udes zaista dogodio a onda su, 31. januara, najpre Milanović pa Smolović, promenili iskaze. U novoj priči naveli su da su lažni zapisnik sačinili po zahtevu svog starešine, Dalibora Kojovića, koji ih je 7. oktobra zamolio da to učine jer je, navodno, pozajmio BMW od jednog prijatelja i slupao ga prethodne noći, vozeći pijan.

Posle promene odbrane Milanović i Smolović pušteni su iz pritvora, a Kojović doveden u policiju. On je 1. januara saslušan u Opštinskom sudu u Čačku potvrdivši priču svojih kolega, uz navod da je sastavljanje lažnog zapisnika tražio na predlog jednog svog i Savkovićevog poznanika iz Čačka, kako bi Užičanin mogao da naplati štetu jer su kola zaista bila havarisana.

To se dogodilo na putu Požega – Užice, deset dana pre izmišljenog udarca u stenu kod tunela na ulazu u Ovčar Banju. U stvarnom udesu, Savkovićev BMW slupala je jedna devojka vozeći pod uticajem alkohola. Tada su na mesto nezgode izašli i policajci iz Užica i istražni sudija. Posle toga, Savković je produžio registraciju i osiguranje vozila, a nekoliko dana kasnije i naplatio štetu, ali na osnovu izmišljenog udesa i fiktivnog zapisnika iz Čačka.

Istraga se nastavlja.

III DIREKTORI JAVNIH PREDUZEĆA "IMUNI" NA KRIZU

Standard broj 7. LIČNI PRIMER

Večernje novosti (28. januar 2009)

"Koverte jos debele"

SKORO svi direktori većih javnih preduzeća još primaju plate po starom, iako je vlada odmah posle "afere Krišto" najavila drastičnu seču primanja. Prema dostupnim informacijama "Novosti", jedino su čelni ljudi "Puteva Srbije" i "Elektromreža" - Zoran Drobnjak i Miloš Milanković na svoju ruku stanjili koverte. Tako prvi na blagajni sada broji 168.000 umesto 174.000 dinara, a drugome umesto 347.242 sleduje 220.000 dinara.

Ovaj tandem nije morao sebi da "skreše" platu, jer dugo najavljivani pravilnik o primanjima direktora u javnim preduzećima još nije ugledao svetlo dana. "Novosti" saznaju da je ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu Milan Marković prosledio Ministarstvu finansija dve verzije predloga o platama.

U kabinetu ministarke Diane Dragutinović ovaj tekst se još analizira i nema izgleda da će uskoro biti prosleđen premijeru Mirku Cvetkoviću.

Nezvanično, prema prvoj verziji ovog dokumenta nijedan direktor u javnim preduzećima ne bi ubuduće trebalo da prima veću platu od premijera, koja je sada oko 120.000 dinara.

Druga opcija predviđa, ipak, da se napravi razlika u primanjima, jer su neka preduzeća u zaštićenoj monopolskoj poziciji, a druga ravnopravno učestvuju na tržištu.

Vladajuća koalicija moraće dobro da izvaga kriterijume. Jer, može lako da se desi da posle precrtavanja nula na direktorskom kontu preduzeća ostanu bez stručnih kadrova, pošto bi konkurencija boljim ponudama mogla da ih prigri. Inače, odredbe novog pravilnika neće se odnositi samo na čelne ljude javnih firmi, već i na mnoga društva i agencije čiji je osnivač država. To je oko 90 organizacija.

Pravilnikom bi trebalo da se precizira i upotreba službenih automobila, stanova, korišćenje mobilnih telefona, kartica za reprezentaciju...

Bonusi će biti isplaćivani isključivo na osnovu konkretnih rezultata. Posle usvajanja pravilnika nijedna firma neće moći da plate direktora proglasi poslovnom tajnom.

MRKIN PREDLOG

POSLE "slučaja Krišto" i ministar za infrastrukturu Milutin Mrkonjić predložio je da se donese uredba kojom bi se stanjile koverte direktorima u JP pod ingerencijom njegovog resora. Tako bi rukovodiocima sledovalo primanje od četiri prosečne plate na nivou republike.

IV SLUČAJ ZLOUOTREBE EMITOVANJA SKUPŠTINSKIH SEDNICA

Standard broj 7. LIČNI PRIMER

Blic (28. januar 2009)

“Poslanici umislili da su glumci”

Skupština Srbije juče nije radila ni puna tri i po sata, jer RTS u ostalim terminima nije prenosio skupštinsko zasedanje, nego tenis, rukomet i Svetosavsku akademiju. Na pitanje kako je vladajuća većina dozvolila da Skupština radi skraćeno zbog prenosa sportskih događaja, predsedavajuća sednice parlamenta Gordana Čomić samo je slegla ramenima, dok su se očiglednoj nezainteresovanosti poslanika da rade bez direktnog prenosa sednica na RTS-u jedino usprotivili poslanici LDP.

Međutim, teško se može reći da se i u tom skraćenom periodu, od 12 do 15.20 časova, ozbiljno radilo jer poslanici nisu raspravljali po dnevnom redu, nego je zasedanje po ko zna koji put proteklo u prepucavanjima između SRS i SNS, pri čemu su radikali lupali o pod i klupe, te stvarali nesnosnu buku, kad god bi se za govornicom pojavio šef poslaničke grupe „Napred, Srbijo“ Tomislav Nikolić.

A, kako građani Srbije ne bi ostali uskraćeni praćenja ovako ružnih scena, predsedavajuća Čomić je saopštila da parlament i danas neće početi s radom redovno u 10, već je početak sednice odložen za 13 časova. Naime, RTS će u prepodnevnom satima prenositi teniski meč iz Australije. Čomićeva je zato saopštila da će direktan televizijski prenos sednice danas trajati do 20 sati.

Interesantno je da vladajuća koalicija nema nikakve garancije da i danas poslanici SRS i SNS neće opstruisati rad parlamenta, ali da su se ipak odlučili da građanima omoguće da uživo gledaju kako parlament baca pet miliona dinara na još jedan dan nadgornjavanja radikala i naprednjaka.

Na konsultacijama koje je vodila Čomićeva ponuđeno je da se sednica nastavi, ali da prenosi budu naknadno emitovan, što nije prihvaćeno. U nastavku sednice, zbog nepoštovanja institucije, predsedavajuća je juče ponovo izrekla nekoliko opomena radikalima jer nisu omogućavali raspravu po dnevnom redu o izboru stalnih delegacija u međunarodnim parlamentarnim institucijama, nego su se javljali po poslovniku i udarali cipelama o pod ili olovkama o klupe kada je za govornicu izlazio neko od naprednjaka.

Interesantno je da radikali, koji imaju najviše primedaba na to ko su članovi delegacija, a pre svega se protive imenovanju Nikolića, smatraju da to ipak nije toliko važna tema da bi se o njoj raspravljalo kada nema direktnog prenosa. Tomislav Nikolić, pak, smatra da RTS ne bi morao da prenosi, recimo, teniski meč Jelene Dokić jer, kako kaže, ona više ne predstavlja Srbiju. Jedino predsednik LDP Čedomir Jovanović ocenjuje kao nedopustivo to što poslanici Skupštine Srbije ne žele da rade bez direktnog televizijskog prenosa. Na taj način se, kako kaže, parlament ponovo pretvara u „cirkus koji medijima služi za podsmeš, a Vladi kao opravdanje za loš rad“.

Jovanović podseća da, osim što poslanici neće da rade kada nema direktnih prenosa na RTS-u, Skupština nije radila ni kada je u kalendaru bilo „crveno slovo“. Pojedine

stranke, poput Nove Srbije, misle da uopšte nije trebalo raditi na Svetog Savu, mada Skupština Srbije nije verska nego državna institucija, a u ovom sazivu nije radila na Svetog Arandjela, Svetog Nikolu i Svetog Jovana.

Takvo ponašanje je neprimereno demokratskoj atmosferi. Samo dokazuje da je onda kada je RTS uveo stalne prenose sednica to uradio pod političkim pritiskom koji je najvećim delom dolazio od same Skupštine, a što je, naravno, potpuno protivzakonito. Prema našim zakonima niko, pa ni parlament, nema prava da utiče na uređivačku koncepciju ni Javnog servisa niti ijednog drugog medija. Dakle, to što je Skupština najviši zakonodavni organ ne znači da ona može da vrši takav uticaj na medij i da krši zakone koje ona donela - kaže za „Blic“ profesor Rade Veljanovski koji je radio na većini medijskih zakona. On dodaje da ako „Skupština hoće, ona može da promeni zakon i da u zakon upiše da su prenosi obavezni“.

- Ali mi bismo onda bili jedina zemlja na svetu koja ima takvu zakonsku obavezu - dodaje profesor.

Komentarišući ponašanje poslanika koji jednostavno ne žele da budu na sednici koju ne prenosi televizija, Veljanovski kaže da takvo ponašanje u ovom konkretnom slučaju dokazuje „ukupnu političku i demokratsku nezerelost“.

- I prosto je frapantno da kada se tako nešto dogodi, u Skupštini skoro da nema poslanika koji su u stanju da izađu za govornicu i da kažu da tako nešto nema nikakve veze sa demokratskom praksom i iskustvom razvijenih zemalja jer javnost rada parlamenta i direktni TV prenosi su dve sasvim različite stvari - poručuje Veljanovski.

Tijanić: Neću da izazivam političku krizu

Komentarišući zašto prenosi skupštinska zasedanja, direktor RTS Aleksandar Tijanić za „Blic“ kaže da je Srbija u „nekoj vrsti permanentnog vanrednog stanja“ i da televizija izbegava da bude „inicijalna kapisla“.

- Ako prekinem prenos parlamenta, izazvaću političku krizu i blokadu parlamenta, možda pad Vlade ili nove izbore i, što mi najteže pada, moju smenu - ironičan je Tijanić i najavljuje od jeseni drugačiji odnos prema radu Skupštine - bez prenosa u dane državnih i verskih praznika, noću...
- I kada god se bude postavilo pitanje - prenos parlamenta ili dečji program ja ću insistirati na dečjem programu, a kada su na Skupštini važne nacionalne teme, mi ćemo opet prenositi dan i noć - kaže on.

V SLUČAJ ZLOUPOREBE SLUŽBENOG POLOŽAJA OD STRANE BIVŠIH MINISTARA ODBRANE

Standard broj 2. INTEGRITET

Glas (23. januar 2009)

„Admiralu nezakonito dodelili stan“

BEOGRAD - Nikola Tomašević, član vojne stambene komisije, juče je svedočeci u Okružnom sudu na suđenju Prvoslavu Daviniću i Draganu Điniju rekao da bi komisija „najverovatnije odbila“ da pravni osnov korišćenja stana u ulici LJube Davidovića bude promenjen iz službenog stana u stan pod zakup da nije bilo odluke ondašnjeg ministra odbrane. Tomašević je obrazložio da viceadmiral Mihajlo Žarković koji je živeo u tom stanu po tada važećim propisima nije mogao da dobije još jednu stambenu jedinicu, jer je već imao troiposoban stan. Prema rečima Tomaševića, Žarković je mogao ili da vrati prvi stan pa da dobije odgovarajući, ili da dobije zajam za razliku u kvadraturi.

Optužnica Davinića i Žinija tereti da su zloupotrebom službenog položaja, odnosno nesavesnim radom, omogućili viceadmiralu Žarkoviću da, iako nije ispunjavao uslove, dobije stan u zakup na neodređeno vreme.

Prema onome što se juče moglo čuti na suđenju, rešenje kojim je status stana promenjen tako da je mogao biti otkupljen doneto je oktobra 2005. godine.

SVEDOČI PASKAŠ

Veće Vojnog odeljenja, kojem predsedava sudija Dragan Mirković, prihvatilo je juče predlog odbrane da kao svedoci budu saslušavani Žarković, Dragan Paskaš i Milana Rakić, dok će o eventualnom pozivanju LJubiše Jokića i Aleksandra Dimitrijevića odlučiti naknadno.

- Dva pravnika su te godine, koliko je meni poznato, ostala bez posla jer se nisu „svidjali“ svojim pretpostavljenima - rekao je svedok odgovarajući na jedno od Đinijevih pitanja.

Tomašević je još objasnio da za njega ne postoji razlika između naređenja i odluke ako u njihovom sprovođenju ne čini krivično delo.

Da baš nije sve bilo kako treba, prema Tomaševićevom svedočenju, komisija je pretpostavljenima signalizirala upozorenjem, ali je nalog ponovljen, pa su ga oni sproveli u delo.

- Mi nismo mogli drugačije da postupimo, jer bismo onda mi učinili prekršaj ukoliko bismo se suprotstavili odluci pretpostavljenog - obrazložio je Tomašević.

IV SLUČAJEVI UTICAJA INTERESA PRIVATNIH KOMPANIJA NA DONOŠENJE ZAKONA

slučaj 1.

Standard broj 6.

POŠTENJE

Blic (29. januar 2009)

Direktor Peconijeve firme bio u Skupštini

Direktor kompanije „Monus“ Dejan Stanković, a iza koje stoji Predrag Ranković Peconi, viđen je u Skupštini Srbije dana kada je izglasan amandman o akcizama koji je išao naruku proizvođačima domaćih cigareta“ saznaje „Blic“ u Skupštini Srbije.

„Blic“ je juče pokušao da dođe do Stankovića, kao i da dobije bilo koji komentar u preduzeću „Monus“, ali odgovora nije bilo. Istovremeno, u Skupštini Srbije, na naš zahtev da nam dostave informaciju o ljudima koji su tih dana posetili Skupštinu, odgovoreno je da će nam informacija biti dostavljena u zakonskom roku od 15 dana iako bi od izuzetnog značaja za javnost bilo da ta informacija bude odmah dostupna, pogotovo što bi javnost trebalo da zna ko sve ulazi u Skupštinu Srbije. Da je Zakon o akcizama izmenjen da bi kompanija „Monus“ Predraga Rankovića Peconija dobila povlašćen položaj na tržištu cigareta potvrdila je juče za TV B92 šefica poslaničke grupe G17 plus Suzana Grubješić. Ona je izjavila da je neposredno pre glasanja za taj zakon, jedan od direktora Peconijeve kompanije viđen kako posećuje neke od poslaničkih klubova u Skupštini. Poslanici drugih parlamentarnih stranaka, međutim, i dalje negiraju da su videli ili čuli da se takvo lobiranje događa u skupštinskim kuloarima, dok u službi obezbeđenja kažu da je gotovo nemoguće da se obelodani da li je neko iz ove kompanije posetio parlament.

Poslanici opozicije, LSV i SVM, koji su podržali amandman, i dalje tvrde da su to učinili iz socijalnih razloga „kako bi siromašni sloj društva imao šta da puši“, što kao mogućnost ne isključuje sasvim ni šefica poslaničke grupe ZES Nada Kolundžija. Socijalisti su ranije odbacili tvrdnje da njihovu partiju finansira Peconi i, kako je objasnio Ivica Dačić, spornim amandmanom nisu želeli da favorizuju „Invej“. Za razliku od lidera svoje stranke, Branko Ružić, koji je u ime socijalista i podneo sporni amandman, nije bio tako konkretan.

- Mislim da je krajnje nebitno da li se to desilo ili ne. Mnogi su dolazili, ne vidim šta je sporno čak i da je dolazio - rekao je Ružić

i odbio dalje da komentariše „dok vladina komisija ne preispita socijalnu i ekonomsku opravdanost amandmana SPS“.

Na pitanje da li je dobro da predstavnici velikih kompanija lobiraju po Skupštini, Ružić je rekao da nema podatke da je toga bilo.

- Verujem da Vladi nije stalo da bilo ko ima povlašćeni položaj u duvanskoj industriji, pa ni strani proizvođači - dodao je Ružić.

Kolundžija kaže da nema saznanja na čiji poziv su došli predstavnici „Monusa“ u Skupštinu. Dok, što se tiče ponašanja socijalista, Kolundžija kaže da to otvara bar dva pitanja.

- Prvo, kako je moguće da se ukoliko je Vlada Srbije jednoglasno usvojila tekst zakona, pripadnici vladajuće koalicije drugačije ponašaju. A kao drugo, pitanje je da li bi bilo moguće napraviti pogrešnu procenu pošto amandmani ne moraju biti

sporni sami po sebi. Oni, istina, daju povlašćenje onima koji proizvode jeftinije cigarete, ali to može da se pravda u slučaju da je amandman uložen zato da ne bi bilo povećanja cena jeftinijih cigareta kako se ne bi uskratilo siromašnom sloju društva da puši - zaključuje ona. Prema njenim rečima, postojala je i mogućnost da se ne glasa o zakonu u celini, „ali je moguće da bi veća drama bila da su prekinuli glasanje povlačeći ceo zakon“.

- Možda je najjednostavniji način da se u Skupštinu upute izmene i dopune ovog zakona - zaključuje Kolundžija.

Šef poslaničke grupe SRS Dragan Todorović ponovio je da su radikali podržali amandman SPS zato što ne ide u prilog vladajućoj koaliciji, kao i da zbog povećanja cena jeftinijih cigareta siromašniji sloj ne bi mogao da puši. On je takođe rekao da nije upoznat s tim da li je neko iz Peconijeve kompanije bio u Skupštini. Poslanik LDP i član Odbora za finansije Slobodan Maraš demantovao je spekulacije da bilo ko iz ove kompanije nije prisustvovao sednici ovog odbora.

Poslanik LSV Bojan Kostreš rekao je da poslaničku grupu LSV nije obišao niko iz kompanije „Monus“, već da je to učinio samo Branko Ružić. On je naveo da je LSV podržala ovaj amandman iz socijalnih razloga, i dodao „da se on lično pita, da bi trebalo zabraniti kompletnu duvansku industriju, jer je nepušač“. Kostreš je rekao da bi o lobiranju trebalo da se dogovore poslaničke grupe u parlamentu.

slučaj 2.

Standard broj 1. Nesebičnost

Politika (20. januar 2009)

„Čime će Mitrović ubediti poslanike, novcem ili argumentima?“

Kolundžija: Neprihvatljivo da pojedinac, kako bi zaštitio svoje interese, najavi lobiranje u parlamentu. – Janković: Šta sa ljudima iz senke koji obeležavaju medijski prostor Srbije

Najavu vlasnika TV Pink Željka Mitrovića da će obavestiti svih 250 poslanika srpskog parlamenta o manjkavostima i navodnom štetnom uticaju novog zakona o nedozvoljenoj medijskoj koncentraciji na razvoj medija kako ne bi glasali za njegovo usvajanje, poslanici su dočekali sa skepsom. „Ako Željko Mitrović, ili bilo ko drugi, želi da kritikuje zakon i da predloži nekome neka druga rešenja, onda je to dobro lobiranje. Ako, pak, kaže nemojte glasati, evo vam pet hiljada evra, to je onda pokvareno. Trebalo ga je, kad je to najavio, pitati čime će da ubeđuje poslanike – novcem ili argumentima, ili je, možda, novac najbolji argument“, kaže lider naprednjaka Tomislav Nikolić.

Nada Kolundžija, šefica poslaničke grupe ZES, kazala je za „Politiku“ da je, sa stanovišta javnog interesa, „neprihvatljivo da pojedinac, kako bi zaštitio svoje interese“, najavi lobiranje kod poslanika. „Ukoliko Ministarstvo kulture predlaže zakon kojim bi se na bolji način uredila oblast informisanja i na taj način zaštitio javni interes, onda mislim da bilo kakvo lobiranje, koje bi bilo protiv toga, neće biti moguće u parlamentu.“ Aleksandra Janković, poslanik Nove Srbije, kaže da veruje da zakon, ovako kako je predložen, neće naročito doprineti onome što je njegov cilj.

„Obično nije problem u zakonu, nego u njegovom sprovođenju. Sasvim je uredu da se spreči da jedan čovek poseduje više medija i da drži monopol, ali šta ćemo da radimo sa onim ljudima iz senke koji drže i obeležavaju čitav medijski prostor Srbije? Ne znam da li će oni biti obuhvaćeni“, kaže ona.

Branko Ružić, predsednik Izvršnog odbora Socijalističke partije Srbije, smatra da „ukoliko bi Mitrović, ili bilo ko drugi, izneo validne argumente utemeljene na činjenicama, obaveza poslanika bi bila da ih sagleda na pravi način i da u odnosu na to iznesu svoje predloge“.

Mitrović je u emisiji „Utisak nedelje“ na TV B 92 oštro kritikovao predloge iz zakona koji treba da spreči monopole u medijskoj sferi, ocenivši da taj zakon sprečava razvoj i da će za posledicu imati otpuštanje zaposlenih u medijima.

Bradić: Novi zakon treba da onemogući monopole

Nebojša Bradić, ministar kulture, odbacio je primedbe da će novi Zakon o nedozvoljenom objedinjavanju i javnosti vlasništva javnih glasila sprečiti razvoj medija. „Reč je o antimonopolskom zakonu koji se donosi kako bi sprečio ostvarivanja vladajućeg ili pretežnog uticaja na javno mnjenje na osnovu vlasništva medija. Zakon, takođe, omogućava slobodan protok i raznovrsnosti informacija, misli i ideja, u interesu ostvarivanja prava svakoga na slobodu izražavanja i prava na primanje i pružanje informacija“, rekao je Bradić za „Politiku“.

Odbacujući tvrdnje da se novi zakon donosi u tajnosti, Bradić je naveo da, u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima, Ministarstvo kulture organizuje raspravu o radnoj verziji zakona i „da je dužno da stvori uslove transparentnosti ne samo posle donošenja zakona već i tokom rasprave koja mu prethodi“. U toku je javna debata po gradovima Srbije u kojoj će učestvovati i Asocijacija medija. „Tokom javne rasprave, svaka konstruktivna primedba je dobrodošla. Ono sa čime se ne možemo složiti jeste namerno unošenje konfuzije i nerazumevanje suštine napora da se uredi medijski prostor sprečavanjem, a ne podsticanjem monopola“, naglasio je Bradić.